

KÜRT SOSYAL GRUPLAR PERSPEKTİFİNDEN SİLAH KULLANMANIN BİR YÖNTEM OLARAK ALGILANMASI

Accepting Use of Gun as a Method in Context of Kurdish Social Groups

Fatih Demir*

Özet

Demokrasi ile yönetilen bir ülke içerisinde hak ve taleplerin elde edilmesi için silah ve şiddete başvurmanın geçerli bir yöntem olmadığı kabul gören bir gerçektir. Ancak terör örgütleri, hakların elde edilmesi için silah kullanmayı geçerli ve etkili bir yöntem olarak kabul etmektedir. Silah kullanarak hak ve taleplerin elde edilmesi düşüncesine Kürt kökenli bir sosyal grup karşı çıkarken (Araştırma çerçevesinde Demokrat Kürt Grup olarak ifade edilecektir) terör örgütü PKK'nın fikirlerini kabul eden bir sosyal grup ise (Araştırma çerçevesinde Radikal Kürt Grup olarak ifade edilecektir) silah kullanmayı geçerli ve kabul edilebilir bir yöntem olarak görmektedir. Söz konusu fikri paylaşan sosyal grupların kanaat önderlerinin kendi ifadeleri ile açıklamaya çalıştıkları bu durum ve gerekçeleri bilimsel çerçevede toplanarak analiz edilmiştir. Analiz çerçevesinde elde edilen veriler yorumlanarak sosyolojik ve iletişim bağlamında irdelenerek sosyal grup liderlerinin kendi düşünceleri çerçevesinde yorumlanmış ve çözüm önerileri bu araştırma kapsamında ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal gruplar, demokrat kürt gruplar, radikal kürt gruplar, demokrasi algısı, silah kullanımı.

Abstract

Most of the people agree that use of guns and violence, as a method, in order to gather rights is not acceptable particularly for the countries which have ruled by the democracy. Although terrorist organizations recognize using guns as valid way and effective method to gather rights. The idea of using guns as valid method for gaining benefits and social rights for the people when rejected by a Kurdish originated social group (this group will be called as

* Dr., Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı demirf@gmail.com

“Democrat Kurdish Group” in the article), on the other hand, it has been recognized and validated by another Kurdish originated social group (this group will be called as “Radical Kurdish Group” in the article). This article examines and collects data in a scientific way by using Q methodology and semi-structured interviews by participants who are the leaders of those two groups. The responses and the answers of the participants will be discussed and analyzed in context of sociological and communications and some resolution offers made by the participants as social group’s leaders in the point of their views.

Keywords: Social groups, democrat kurdish social groups, radical kurdish social groups, perception of democracy, use of gun

Giriş

Terörizmle mücadele bağlamında sorunun çözümüne dair geliştirilecek stratejiler belirlenirken hiç şüphe yok ki mevcut durumun iyi analiz edilmesi ve vatandaşların sorun olarak gördüğü konuların tespit edilmesi önemli bir çıkış noktası olmaktadır. Terörizmle mücadelede 1980’li yıllardan itibaren çeşitli yol ve yöntemler denemekle birlikte, sorununun kamuoyunda nasıl tanımlandığı, yurttaşlar tarafından nasıl algılandığı ve sorunun çözümüne yönelik olarak üretilen argümanların yurttaşlar perspektifinden değerlendirilmesine ve bu konuda yapılan bilimsel çalışmalara rastlamak pek mümkün olmamaktadır. Bununla birlikte yapılan “Terör algılama araştırmalarında” (Örneğin USAK, 2005) anketler yolu ile veriler toplanarak toplumun belli konulara yaklaşımları yüzdelik dilimlerle ifade edilerek bulgular yorumlanmıştır.

Algı araştırmaları genellikle evreni temsil edecek nitelikte seçilen örneklem üzerinde araştırma sorularına verilen yanıtların analiz edilmesi şeklinde yapılmaktadır. Bir konunun çok yönlü olarak değerlendirilmesi için farklı bilimsel yol ve yöntemler kullanılması kapsamlı analizler yapmak için gereklidir. Bu bağlamda ülkemiz gündemini en fazla meşgul eden sorunlardan olan terörizmle mücadele ve bu konunun toplumdaki algısı bu araştırma çerçevesinde ele alınmıştır. Araştırma kapsamında Kürt kökenli, Kürt milliyetçisi söylemleri olan sosyal gruplar perspektifinden konu ele alınmıştır.

Belirli bir ideoloji, kimlik, etnik köken, mekânsal birliktelik, sosyal statü, din veya mezhep gibi bir ya da birden fazla nedenle bir araya gelen, benzer ya da birbirini destekleyen tutum, algı ve davranış modellerine sahip insan toplulukları sosyal gruplar olarak ifade edilmektedir (Stafford, 1966; Ford & Elwood, 1980). Bireylerin bilinç ve algılarının oluşumunda meslek, gelir, eğitim, din, etnik köken, kültür ve sosyal sınıf gibi etkenlerin önemli bir rolü olduğu bilinmekle birlikte, tüm bunların yanı sıra demografik ve sosyo-demografik etkenlerin birleşimi ile ortaya çıkan ve bireylerin tutum ve algılarını oluşturan bir olgudan söz edilebilir (Girard, 2010). Toplumsal sorunların çözümüne ilişkin geliştirilecek önerilerin, o toplumu oluşturan sosyal gruplarca ifade edilmesi; diğer kesimlerce anlaşılması, tartışılması, benimsenmesi veya karşıt görüşlerle reddedilmesi demokratik sürecin işlemesi açısından önemli görülmektedir. Sosyal grup içerisinde bireylerin ait olduğu sosyal grubun

karakteristik özelliklerini taşımaya başlaması ve tutumunu sosyal grup karakteristiğine paralel olarak geliştirmesi süreci sosyal kimlik inşası olarak da tanımlanmaktadır (Arkonaç, 1993).

Yukarıdaki tanım içerisinde de belirtildiği üzere, sosyal gruplar, birbirinden farklı referans kaynaklarına sahip olsalar da, demokrasi ya da terörizm gibi sosyal ve siyasi karşılığı bulunan kavramları algılamada ve anlamlandırmada bazen birbiriyle örtüşen, bazen de tamamen zıt yaklaşımları ve önerileri benimseyebilmekte, birbiriyle çelişen refleksler geliştirebilmektedir.

Sosyal grup dinamiği, grup üyeleri üzerinde, değer yargıları, bireylerin grup içerisinde üstlendiği roller gibi faktörler aracılığıyla bireyin karar alma ve tutum geliştirme sürecinde doğrudan etkili olabilmektedir. Arkonaç tarafından (1993) sosyal etki olarak tanımlanan bu gerçeklik grup dinamiğini gözetmeksizin, bireyin tutum geliştirmemesine ve kendisini grup dinamiği paralelinde kararlar alma zorunluluğunda görmesine neden olur. Demografik benzerlikler içeren sosyal gruplar içerisinde yer alan bireylerin, gruba şekil veren baskın karakterlerden doğrudan etkilendikleri ve grup üyeleri arasında kültür, inanç ve aidiyet temelinde kültür transformasyonu sağladıkları bilinmektedir. Bilgi ve kültür transformasyonu formal gruplara göre enformel gruplarda daha sorunsuz bir şekilde dolaşıma sokulmaktadır (Caron; Masson; Menard; Pierre, 2006).

Sosyal grupların oluşmasında sosyo-demografik etkenlerin varlıkları yanı sıra, bilinçli tercihlerle şekillenmede söz konusudur. Bireylerin bilinçli olarak koordine edilmiş etkinliklerinin ve güç sistemi oluşturması örgüt olarak tanımlanmıştır (Barnard, 1994). Örgüt diğer bir anlatımla; bireylerin kendi tercih ve bilinçleriyle, kendine özgü iletişim ve kültürü olan belirli amaçlar etrafında eşgüdümlenen bir yapı olarak da ifade edilebilir (Güçlü, 2003).

Sosyal gruplar içerisinde normların (aynı zamanda bireylerin tutum ve algılarının) belirlenmesi sürecinde grup içerisinde mevki sahibi, kurucu ve liderlerin/kanaat önderlerinin örgüt kültürünün oluşturulması ve transformasyonunda rolleri büyüktür (Terzi, 2000). Sosyal gruplar ve grup içi dinamiklerin bireylerin tutum ve kararlarında ne kadar etkili olduğu gerçeğinden hareketle, demokrasi olgusunun sosyal gruplarca nasıl algılandığının genel hatlarıyla ortaya konulması, ölçülmesi, değerlendirilmesi ve analiz edilmesi demokrasinin toplumsal algısı ile ilgili geliştirilen/geliştirilecek politikaların, sosyal gruplar tarafından nasıl anlamlandırılacağını görmek açısından önemli veriler sağlamaktadır.

Araştırmada yer verilen sosyal gruplar perspektifinden aidiyet duydukları sosyal grubun haklarını elde etmeleri açısından “Silah kullanmanın bir yöntem olarak kabul edilip edilemeyeceği” sorusu araştırmanın temelini teşkil etmektedir. Silah kullanarak hak aramanın bir yöntem olarak kabul edilmesi durumunda gerekçelerinin neler olduğu, silah kullanmaya iten nedenlerin ortadan kaldırılabilmesi için çözüm yollarının ve taleplerinin neler olacağına ilişkin önerileri yine sosyal grup perspektifinden değerlendirilecektir.

1. Metot

Sosyal gruplar açısından sorun olarak gördükleri konuların silaha ve şiddete başvurarak çözümünü konusundaki algılarının tespit edilmesi araştırmanın temel sorusudur. Bu konudaki algının tespit edilmesi için “**Hakların elde edilmesinde silah kullanmak da bir yöntemdir**”

Araştırma çerçevesinde, “Kürt orijinli ve Kürt milliyetçisi olarak kabul edilen sosyal grupların, silah ve şiddete başvurmak suretiyle hakların elde edilmesi konusundaki algıları, konsensüs ve çatışma alanlarını irdelemek” amaçlanmıştır.

Bu amaçla, Kürt Kökenli Sosyal Gruplar, demokratik yol ve yöntemler kullanarak hak ve taleplerini dile getirmeleri, silah kullanarak hak elde etme eğilim ve düşünceleri ile terör sorunu ve çözüm yollarını nasıl algıladıkları irdelenmiştir. Q yöntemi çerçevesinde dizayn edilen araştırmada, sosyal grupların “kanaat önderi” olarak ifade edilen liderleri araştırmaya dâhil edilmiştir.

Katılımcıların belirlenmesinde sosyal gruplara ait Sivil Toplum Kuruluşları, yayın organları, formal ve enformel liderleri, kamuoyunda bilinen temsilcileri belirlenmiş ve ön görüşmeler yapılmıştır. Yapılan ön görüşmelerde sosyal grup üyelerinin lider olarak kabul edip, fikirlerine değer verdikleri kişilerin kim veya kimler olduğu bir diğer ifadeyle sosyal grup içerisindeki algıları şekillendiren kişilerin kimler olduğu (bir diğer anlatımla kanaat önderleri) kartopu yöntemi kullanılarak belirlenmiş ve belirlenen kişilere ulaşılarak onayı alınmak suretiyle araştırmaya dâhil edilmişlerdir.

Araştırma kapsamında; Ankara, İstanbul, Sivas, Tunceli, Diyarbakır, Iğdır ve Ağrı (Doğu Beyazıt) illerinden toplam 87 katılımcı ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır.

Nisan-Mayıs 2011 tarihleri arasında 7 ilde yapılan araştırma çerçevesinde yer verilen **“Hakların elde edilmesinde silah kullanmak da bir yöntemdir”** ifadesini bir sosyal grubun olumlu görenek destek olduğu görülmüştür. Karakteristik özellikleri incelendiğinde PKK terör örgütüne destek verdiği, terör örgütüne ortaya atılan fikirleri benimsediği görülen bu gruba araştırma içerisinde -literatürde herhangi bir tanımlama olmaması nedeniyle- **“Radikal Kürt Grup”** olarak yer verilmiştir.

Bunun yanı sıra, aynı coğrafi bölgede yer alan, aynı sorunlarla yüzleşen ve aynı tarihi geçmişe sahip ve yine Kürt etnik kökenine ait olduğunu ifade eden ancak PKK terör örgütü tarafından ortaya konan fikirlere paralel düşünmeyen bir sosyal grubun olduğu da araştırma çerçevesinde ortaya çıkmıştır. Bu sosyal gruba araştırma içerisinde -literatürde herhangi bir tanımlama olmaması nedeniyle- **“Demokrat Kürt Grup”** olarak yer verilmiştir.

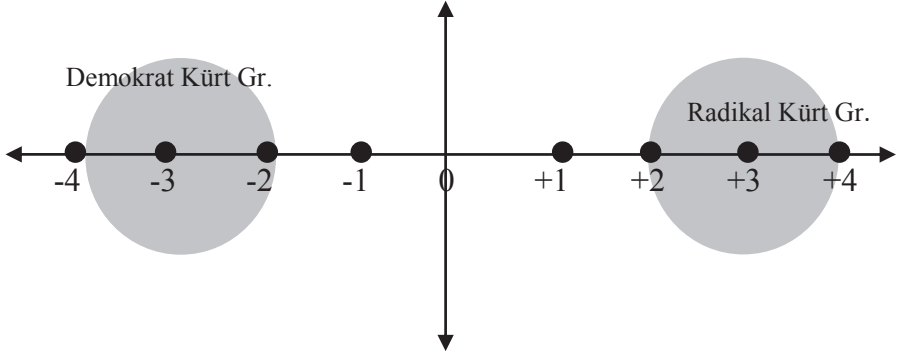
Terör örgütü PKK ile paralel fikir yapısına sahip radikal Kürt grubun hakların elde edilmesinde silah kullanmayı destekleme derecesi (en yüksek derecelendirilenin + 4 olarak belirlendiği araştırma çerçevesinde) + 3 olarak 2. derecede en yüksek seviyede olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2. “Hakların elde edilmesinde silah kullanmak da bir yöntemdir” ifadesine sosyal grupların yaklaşımları tablosu:

Cümle	Demokrat Kürt Grup	Radikal Kürt Grup
Hakların elde edilmesinde silah kullanmak da bir yöntemdir.	-3	+3

Sosyal grupların “**Hakların elde edilmesinde silah kullanmak da bir yöntemdir**” ifadesine karşı geliştirdiği tutumları Q metodolojisi çerçevesinde aşağıdaki şekilde de yorumlamak mümkündür;

Grafik 1. Sosyal Grupların Tutumlarının x ve y düzlemlerinde görselleştirilmesi: Hakların elde edilmesinde silah kullanmak da bir yöntemdir ifadesine Radikal Kürt Grup (+3) derecesinde destek olurken, Demokrat Kürt Grup (-3) derecesinde karşı çıkmaktadır.

Araştırma çerçevesinde elde edilen veriler ile Demokrat Kürt grubun bu yaklaşımı -3 derecesinde reddettiği görülmüştür. Benzer demografik ve sosyo-demografik temellere dayanan Demokrat Kürt grup ile Radikal Kürt sosyal grupları arasında hak elde etmek için silah kullanımının legal görülmesi bağlamında çok ciddi bir fikir ayrılığı bulunduğu görülmektedir. Bu durum sosyal grupların karşıt görüşte başka bir grupla karşılaştığında grup içi normların öteki grup normlarından daha belirgin bir şekilde ortaya çıkmasına ve farklılaşmanın abartılarak ifade edildiği sosyal kimlik teorisini de destekler mahiyettedir (Arkonacı, 1993).

Araştırmaya katılan radikal Kürt grup liderleri ile yapılan mülakat esnasında grup içi değerleri ve silah kullanmanın kabul edilebilirliği tutumlarının nedenleri kendilerine sorulmuş ve ifade ettikleri gerekçeler kendi ifadeleriyle aşağıdaki şekilde belirtmişlerdir:

- Osmanlı döneminde Kürdistan adıyla var olan ve Kürtçenin serbestçe konuşulabildiği, il valilerinin Kürt kökenli insanlardan seçtiği bir dönemden sonra Türkiye Cumhuriyetinin kurulması ile Kürtlük gerçeğinin reddedilerek, Türkleştirme politikalarının uygulanması, Kürtler üzerinde kurulan baskı ve sindirme çabaları,
- Demokratik Toplum Kongresi taleplerine paralel olarak, genel af, ateşkes, özerklik, yerel özerk yönetime geçilmesi, anadilde eğitim, eşit anayasal vatandaşlık gibi demokratik tüm taleplerin devlet tarafından göz ardı edilerek, bu hakların demokratik çabalarla elde edilemeyeceğinin bölge halkında oluşturduğu inanç,
- Silahlı unsurlarıyla güvenlik güçlerinin bölge halkı üzerindeki baskıları, hukuksuz uygulamaları ve köy boşaltmaya zorlamaları,
- Şeyh Said isyanı, Sivas kampı, Diyarbakır cezaevi işkenceleri, fail-i meçhul cinayetler ile bölge halkı üzerinde travma etkisi oluşturan olayların yaşanması sonucu bölge halkının devlete olan güveninin sarsılması,

- Şehir merkezlerinde yapılanmak isteyen KCK örgütüne karşı yapılan operasyonları, “Kürtlerin siyaset yapmalarına izin verilmiyor” şeklinde ifade etmeleri,

Bölge halkının çok büyük bir kısmını temsil eden demokrat Kürt kökenli gruplar, KCK'ya yapılan operasyonlar hariç olmak üzere- sorunun temelleri hususunda dile getirilen tüm konularda radikal Kürt gruplarla aynı konuları ifade etmelerine karşın silahlı mücadeleyi haklı görmemekte ve sorunun demokratik yöntemlerle çözülmesi yönünde irade ortaya koyarak radikal Kürt gruplar ve PKK'nın karşısında tutum geliştirmektedirler.

2. Öneriler

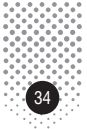
Araştırma kapsamında kendileriyle görüşülen Radikal Kürt katılımcıların, görüşmelerde dile getirdikleri hususlar, araştırma boyunca yapılan gözlemler ile doğu ve güneydoğu Anadolu bölgesinde var olan bir takım sosyal gerçekler bir bütün halinde ele alınarak “Örgütün silahlı mücadele konusunda ortaya koyduğu argümanlar” ile ilgili katılımcılarla yapılan derinlemesine ve yapılandırılmamış yüz yüze görüşmeler ile ve katılımcının kendi perspektifinden sorun olarak gördüğü tüm konuları ifade edebildiği görüşmelerden derlenen veriler kapsamında bir analiz yapılmıştır. Mülakat çözümleri ışığında radikal Kürt ve demokrat Kürt grup üyeleri tarafından ifade edilen hikâye ve anlatımlar, terör örgütüne taban sağlayan argümanlar ve bu argümanlara karşın söz konusu sosyal grup üyeleri tarafından bölge halkının silahlı mücadeleye destek vermesini engellemek ve terör sorununun çözümü açısından dile getirilen öneriler maddeler halinde derlenmiştir:

2.1. Propaganda ve Gençlik Faaliyetleri

Bölgede eğitim seviyesinin ve kalitesinin düşüklüğü, işsizlik, bölgesel ekonomik geri kalmışlık, bölgede var olan olumsuz psikolojik atmosfer, güvenlik güçlerinin geçmişte bölge halkına karşı yapmış oldukları hukuka aykırı uygulamalar sorunun temelini oluşturan en büyük etkenlerdendir. Her türlü olumsuzluğun sorumlusu olarak devleti gösteren örgüt, geleceğe umutla bakmayan ve kaybedecek çok fazla değeri olmayan genç kitle üzerinde yoğun bir propaganda çalışması yapmakta ve hakların silahlı mücadele yoluyla geri alınacağı söylemiyle insanları şiddete yöneltmektedir.

Öneriler:

- Terör örgütünün propaganda maksatlı kullanmış olduğu argümanların etkisizleştirilmesi için demokratikleşme çalışmalarına hız verilebilir ve bu kapsamda gerçekleştirilen olumlu adımlar, sosyal projeler, etkinlikler, görsel materyaller (film, afiş vs.) kullanılarak kamuoyu bilgilendirilebilir ve dolayısıyla silahlı mücadeleyi meşru gören grubun gerekçeleri ortadan kaldırılabilir.
- Örgüt propagandası ve istismarının ortadan kaldırılması, kaliteli genç kuşakların yetişmesi için bölge illerde eğitim seviyesi ve kalitesi artırılabilir. Bu kapsamda özel eğitim kurumlarının ve iş adamlarının bölgede yatırım yapması teşvik edilebilir.

- Vizyon sahibi nesiller yetiştirilmesi için eğitim kurumları ve STK'lar işbirliği ile projeler geliştirilebilir.
- Üniversiteye girişte bölge öğrencilerine farklı kriterler uygulanarak batı illerinde üniversitelere girmeleri teşvik edilebilir.
- Kardeş okul projesi geliştirilerek batıdaki her okul ile bölgedeki okullar eşleştirilerek doğu-batı illeri ve öğrencilerinin birbirlerini tanımaları ve anlamaları sağlanabilir.
- Yeni nesilleri yetiştiren ve çocukların zihinsel yapısını en önemli derecede etkileyen annelerin eğitilmesi için eğitim ve sosyal merkezleri açılabilir.
- Bölgede örgüt karşıtı STK'ların söylemlerinde cesaretlendirilmesi ve desteklenmesi, kamuoyunda bu grupların fikirlerinin ve önerilerinin daha çok tartışılması sağlanabilir.
- Yeni anayasa çalışmaları çerçevesinde, terör sorununu minimize edecek unsurlar tespit edilerek, yeni anayasada yer verilebilir.
- Anayasal eşit yurttaşlık hakkına yeni anayasada yer verilebilir.
- Terör örgütüne katılmış yakını olan ailelerle iletişim kurularak, çocuklarının örgütten ayrılmaları konusunda ikna edici girişimler yapılabilir.
- Bölgede gerçekleştirilen ekonomik ve sosyal iyileştirme ve düzenlemeler devletin bölge insanına lütuf olarak değil görevi olarak sunulabilir.
- Anadilin seçmeli ders olarak okutulması için düzenleme yapılabilir.
- İnsan hakları temelinde; anadilin kullanılması, yerel dillerde kamu hizmeti verilmesi, ifade ve inanç özgürlükleri kapsamında düzenlemeler yapılabilir.
- Bölgede yaşanan fail-i meçhul cinayetler aydınlatılabilir ve sorumlular cezalandırılabilir.
- Sorunun ekonomik, sosyal, kültürel ve psikolojik boyutlarıyla ilgili atılan adımlara büyük bir hızla devam edilebilir ve bu çerçevede, milli eğitim, adalet, kültür, diyanet ve aileden sorumlu devlet bakanlıklara kadar tüm kurumların etkin olarak çalıştırılması sağlanabilir.
- İşsizliğin önüne geçecek istihdam alanları oluşturulabilir.
- Ulaşım, tarım ve hayvancılık alanlarında sübvanselerle bölge desteklenebilir.
- Bölgedeki mayınlı araziler temizlenerek, ekonomiye kazandırılabilir.
- Resmi sınır ticareti ile bölge ekonomisi canlandırılabilir.
- Bölge otobanlar ile örülerek, ulusal ve uluslar arası ticaret teşvik edilebilir.
- Hava ulaşımında bölgeye gerçekleştirilecek uçuşlar sübvansede edilerek doğu-batı arasında bir kardeşlik köprüsü oluşturulabilir.
- Diyarbakır, Hakkâri, Şırnak, Van gibi stratejik öneme sahip şehirlerin uluslararası ticaret ve turizm merkezi haline getirilmesi için çalışmalar yapılabilir.
- Her haneye devlet eliyle en az bir asgari ücret miktarı kadar bir meblağın girmesi için projeler geliştirilebilir.

2.2. Şiddet Sarmalında Şekillenen Sosyal Grup Dinamiği

Bölge nüfusunun çoğunluğunu oluşturan 18 yaş altındaki kitle, çocukluk ve gençlik dönemlerini, terör sorunu çerçevesinde şiddet ekseninde yaşamakta ve politize bir kimlik sahibi olarak çocukluk ve gençlik dönemi yaşamaktadır. Silahlı propaganda ile örgüt, bölge halkı için savaştığı yönünde algı oluşturmaya çalışmaktadır. Şehir merkezlerinde KCK yapısı ile kimlik kontrolleri yapmakta, insanları sorgulamakta ve il merkezlerinde devlet otoritesine karşı kendi otoritesini tesis edecek yapı kurduğunu ve kontrolün KCK'da olduğu algısını inşa etmektedir. Bu durum terör örgütünün istismarına açık ve terör örgütünün yaklaşımlarını kolayca kabul edebilir bir kitle yaratmaktadır. Dolayısıyla, örgüt bu kitle içerisinde yer alan insanları silahlı mücadeleye daha kolay ikna etmektedir.

Öneriler:

- Devletin terör örgütünün silahlı unsurlarına karşı profesyonel kadrolarla ve etkinlikle mücadele ederek başarı sağlanabilir.
- Şehir merkezlerinde KCK çatısı altında yapılan örgüte karşı kararlılıkla mücadele edilebilir.
- Şehir merkezi ve kırsalda mutlak devlet otoritesi sağlanarak, devlete güven algısı inşa edilebilir.
- Alışveriş merkezleri, kültür merkezleri, sinema gibi toplumun sosyal hayatını ve insanların güvenliğini pozitif etkileyecek projeler gerçekleştirilebilir.
- Bölgede yaşayan “işsiz ve umutsuz” kitlelere “iş ve umut” oluşturacak projeler geliştirilebilir.
- Bölgenin çocuklarının ve gençlerinin batı bölgelerimizdeki kültürel aktivitelerden faydalanabilmesi için kültür merkezlerinin sayısı ve etkinliği artırılabilir, bu etkinliklere katılım ücretsiz sağlanabilir.

2.3. Göç

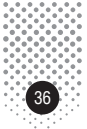
Gerek zorunlu, gerek gönüllü olarak bölgeden batıya göç eden bazı Kürt kökenli aileler, iş bulmakta zorlanmış veya mevsimlik işler bularak hayata tutunmaya çalışmış ancak batıya entegrasyonda sorunlar yaşamışlardır. Örgüt, büyük şehirlere entegrasyon sorunu yaşayan bu grup üzerinde propaganda yaparak (kırsalda ve/veya şehir merkezlerinde) şiddet kullanmaya teşvik ederek militanlaştırmaktadır.

Öneriler:

- Toplumsal entegrasyonu sağlayan “kentsel dönüşüm projelerine” devam edilebilir.
- Göç alan batı illerinde uygulanacak projeler ile göçmenler için entegrasyon sağlayıcı düzenlemeler yapılabilir.

2.4. Terörün Sektör/Pazar Haline Gelişi

Terör sorununun varlığını istismar eden/kullanan bazı grupların olduğu gerçektir. Siyasi kimlik taşıyan kimi insanlar, aşiret reisleri, örgüte lojistik destek sağlayarak ticaret yapan kişiler, yasadışı yollarla kazanç sağlayanlar, terör sorununu istismar ederek, çözüm önünde engel

oluşturacak tutum içerisine girebilmektedirler. Bu grupların sorunu istismar ederek devlet karşıtı propaganda yaptıkları ve asıl amaçlarını gizleyerek insanları silahlı mücadele için teşvik ettikleri anlaşılmaktadır.

Öneriler:

- Hukukun üstünlüğü ve herkesin yasalar önünde eşit olması gerçeğinden hareketle suça karışmış kişilere karşı adli işlemler yapılarak, bu kişilerin gerçek niyetleri açığa çıkartılabilir.

2.5. Kamu Kurumları Yapısı ve Kaliteli Personel Sorunu

Terör sorununun yalnızca güvenlik bürokrasinin işi olduğu düşüncesinde olan pek çok kurum ve kuruluşun -terörizmle mücadele anlamında- bölgede varlık göstermediği bilinmektedir. Sosyal hayatın düzenlenmesi, kadın ve ailenin sorunları, eğitim gibi çeşitlendirilebilecek pek çok konudan sorumlu olan kurumların il müdürlükleri Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde etkin değillerdir. Yetersiz ve kalitesiz personelin yanı sıra, çoğunlukla bölge halkının oluşturduğu kamu kurumu çalışanları terör sorunu ile gelen güvenlik endişesi bahanesi, kimi yöneticilerin uzak görüşlülük eksikliği nedeniyle bir etkinlik gösterememektedir. Dolayısıyla, devletin olması gereken alanda yer almamasını ve hizmet verirken yetersiz kalmasını terör örgütü istismar etmekte ve taraftar toplamaktadır.

Öneriler:

- Pozitif ayrımcılık uygulanarak, bölgede çalışacak kamu görevlileri özendirilmeli ve kurumlarca kaliteli personel bölgeye atanabilir.
- Kamu görevlileri, demokrasi ve kardeşlik stratejilerini bölge halkına anlatabilecek ve uygulayabilecek tarzda eğitim sürecine tabi tutulabilir.
- Siyasiler ve kamu görevlilerince ayrıştırıcı, öteleyici söylemler yerine kucaklayıcı, demokrasi ve barış temalı söylemler geliştirilebilir.

2.6. Dış Etkenler

Terörün küresel bir kurgu olduğu ve PKK terör örgütünün uluslar arası bağlantı ve desteğin olduğu bilinmektedir. Uluslar arası aktörlerin sorunun devamı konusunda yapmış oldukları çalışmaların, bölgede şiddeti tırmandırıcı sonuçlara neden olduğu da yadsınamaz bir gerçektir.

Öneriler:

- Türkiye'nin küresel ölçekte ve çevresinde güçlenmeden Kürt meselesini çözme ve PKK'yı tasfiye etme şansı bulunmadığı ve sorunun küresel boyutlu olduğundan hareketle, Türkiye Balkanlar, Kafkaslar, Ortadoğu ve Afrika kıtasının ekonomik ve siyasi bir gücü ve çekim merkezi haline gelmek için attığı adımlar daha da hızlandırılabilir.
- Örgütün lojistik ve propaganda desteğini Avrupa'dan sağladığı, kamp yeri, eğitim, eleman ve lojistik aktarımını bölge ülkeleri aracılığıyla gerçekleştirdiği bilinmekte olup engellemek için ilgili ülkeler ve uluslar arası ölçekte girişimde bulunulabilir.

- Sempozyum, toplantı vs. etkinlikler ile uluslararası kamuoyu oluşturmak için önemli iletişim platformları kullanılabilir ve PKK'nın tüm Kürt kökenli yurttaşların temsilcisi olmadığı gerçeği uluslar arası kamuoyuna duyurulabilir.

2.7. Dini ve İdeolojik Etmenler

PKK terör örgütü “Marksist-Leninist” ideoloji çerçevesinde yapılanmış bir örgüt olarak, “uzun süreli halk savaşı” stratejisi çerçevesinde söylem geliştirmekte ve propaganda yapmaktadır. Aynı zamanda halkın dini inanç konusunda yozlaştırılması (Alternatif Cuma namazları, Kürtçe ezan vs.) ile ilgili çalışmalar yapan örgüt, insanları örgüt yorumlarıyla şekillendirilen din ve ideoloji etrafında şiddet kullanmaya ikna için çeşitli temalar kullanmakta ve bunun sonucu olarak silahlı mücadelesine taraftar toplamaktadır.

Öneriler:

- İfade ve inanç özgürlüğü bağlamında sağlıklı tartışmaların yapılabileceği, kanaat önderi, din adamı, akademisyenler gibi farklı alanlardan uzmanların katıldığı iletişim ve tartışma platformları oluşturulabilir.
- Demokrat Kürt Sosyal grup kurucuları, liderleri ve kanaat önderleri olarak tanınan ve örgüt ideolojisi karşıtı kurum, kuruluş, STK ve bireylerin açıklama ve söylemlerine basın ve kamuoyunda daha fazla yer verilebilir.
- Halkın dini konulardaki soru, sorun ve ihtiyaçlarına cevap vermek üzere diyanet işleri başkanlığı tarafından bilgilendirme sistemi ve eğitim merkezleri kurulabilir.

Sonuç

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde nüfus çoğunluğu bakımından Türkiye'nin diğer bölgelerine oranla yoğun bir şekilde yerleşik Kürt etnik kökenine sahip bu iki sosyal grubun, günlük yaşam içerisinde içinde buldukları sosyal grup kimliği bilinciyle hareket ettikleri görülmektedir. Bu iki sosyal grup arasındaki ayrımın rekabet edici davranışlara dönüştüğü, bireylerin ait olduğu sosyal grupların özelliklerini grup dışına tarafgir ve abartılı bir şekilde yansıttığı ve iki grup arasındaki mesafeyi arttırdığı bir gerçektir.

Demokrat Kürt grup liderlerinin demokrasi seviyesinin yükseltilmesi bağlamında yapılan düzenlemeleri devletin tasarrufu ve pozitif uygulamalar olarak değerlendirdiği gözlenirken, Radikal Kürt grup liderleri ile yapılan görüşmelerden Kürt kökenli vatandaşlar lehine yapılan iyileştirmeler, hukuki düzenlemeler, özgürlük ve refah artışlarının bu kitle tarafından “silahlı mücadele sonucu elde edilen kazanımlar” olarak görüldüğü ve sosyal grup üyeleri üzerinde propaganda aracı olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Kaynakça

- Arkonacı, S. (1993). Grup İlişkileri. İstanbul: Alfa Basım Yayım.
- Barnard D, C. (1994). The Functions of Executive. Cambridge:Harvard University Press.
- Brown, S. R. (1980). Political Subjectivity: Applications of Q Methodology in Political Science, New Haven: Yale University Press.
- Caron-Lormier, G.; Masson, J.P.; Menard, N. Pierre, J.S. (2006). A branching process, its application in biology: Influence of demographic parameters on the social structure in mammal groups, Journal of Theoretical Biology, Feb2006, Vol. 238 Issue 3, ss564-574.
- Ford, J. D. ve Ellis, Elwood (1980). A Re-Examination of Group Influence on Member Brand Preference. Journal of Marketing Research, 17 (Feb.), ss125-132.
- Demir F.; Kul, M. (2011). Modern Bir Araştırma Yöntemi: Q Metodu. Ankara: Adalet Yayınları.
- Girard, Tulay (2010). The Role of Demographics on the Susceptibility to Social Influence: A Pretest Study, Journal of Marketing Development & Competitiveness, Vol. 5 Issue 1, ss9-22.
- Güçlü N. (2003) - Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, indirme tarihi 28. Kasım. 2011, http://politikadergisi.com/sites/default/files/kutuphane/orgut_kulturu.pdf
- Koçak, M. (2010). "The Application of Q Methodology to Generate A Functional Typology of Terrorist Organizations in Turkey" Doktora Tezi, Kent State Üniversitesi, indirme tarihi: 13.08.2011, <http://etd.ohiolink.edu/Ko231ak%20Murat.pdf?kent1286681075>
- Stafford, J.E. (1966). Effects of Group Influence on Consumer Brand Preferences. Journal of Marketing Research, 3, ss68-75.
- Terzi, A.R. (2000). Örgüt Kültürü. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- USAK (2005). Terör algı anketi, indirme tarihi: 02. Mayıs. 2012, <http://www.usak.org.tr/dosyalar/diger/Lfh2VKYNBfiyldZ0DFZ87SATreHicI.pdf>